

Judecătoria Chișinău /sediul central/
MD-2038, mun. Chișinău,
str. Zelinski 13, bir. 20
№ G.B -20

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
SEDIUL CENTRAL	
iesire Nr. <u>22133</u>	GB-20
<u>5.14</u>	<u>19.11.17</u>

Curtea Constituțională
mun. Chișinău
Strada Alexandru Lăpușeanu 28

Judecătoria Chișinău /sediul central/ Vă expediază cauza
contravențională nr. 5r-180/17 contestația înaintată de Țurcan Nina împotriva
procesului-verbal și deciziei de sancționare din 17.12.2013 întocmite în baza art. 263
alin.(1) CC al RM, în baza încheierii din 17.11.2017.

Anexă: Dosarul contravențional nr. 5r-180/17 pe - 38 file.
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe - 17 file.

Judecător

Svetlana Garștea-Bria

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR. <u>1569</u>	
<u>1</u> decembrie <u>2017</u>	

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău /sediul central/

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul Svetlana Garștea-Bria

Grefier Comanac Dina

examinînd în ședință publică contestație depusă de către Țurcan Nina asupra procesului-verbal cu privire la contravenție din 17.12.2013 și deciziei IFS mun. Chișinău DAF Botanica din data de 18.02.2014 privind aplicarea sancțiunii administrative,

a c o n s t a t a t:

În procedura Judecătoriei Chișinău /sediul central/ se află spre examinare contestația depusă de către Țurcan Nina asupra procesului-verbal cu privire la contravenție din 17.12.2013 și deciziei IFS mun. Chișinău DAF Botanica din data de 18.02.2014 privind aplicarea sancțiunii administrative.

În cuprinsul contestației Țurcan Nina a idicat că, în luna mai 2017 a fost telefonată de un executor judecătoresc și a fost invitată pentru achitarea datoriei grestantă în baza unui proces-verbal cu privire la contravenție.

Deplasîndu-se la executor ea a aflat că, a fost sancționată de către IFS pe mun. Chișinău în baza unui proces-verbal contravențional conform art. 263 alin. (1) Cod contravențional.

S-a adresat către IFS cu o cerere pentru eliberarea acestor acte, căci ea nu a cunoscut cu desăvîrșire nimic despre aceste circumstanțe, la data de 31.05.2017 I s-a eliberat copia procesului-verbal cu privire la contravenție din 17.12.2013 și deciziei IFS din 18.02.2014.

Din actele prezentate a aflat că, la 17.12.2013 agentul constator Cotilevici Igor a întocmit în privința ei procesul-verbal prin care a constatat că, ea la data de 19.11.2013 fiind responsabilă de apartamentul nr. 163 din str. Independenței, 96, mun. Chișinău, oferea în chirie la suma de 100 euro fără a avea careva contracte oficial înregistrate, prin ce a încălcat prevederile Legii nr. 845 din 1992, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, iar în urma întocmirii procesului-verbal a adoptat decizia de remitere conform competenței la IFS Botanica, mun. Chișinău cu recomandarea de aplicare a amenzii.

La data de 18.02.2014 Șeful adjunct al IFS Chișinău, șeful DAF Botanica Viorica Caus, examinînd procesului-verbal cu privire la contravenție, a decis aplicarea în privința lui Țurcan Nina a sancțiunii în baza art. 263 alin. (1) Cod contravențional – amendă în mărime de 700 de lei.

Indică Țurcan Nina că, atît cu procesul-verbal cu privire la contravenție cît și cu decizia de aplicare a sancțiunii a făcut cunoștință abia la 31.05.2017, despre existența acestora nu a cunoscut cu desăvîrșire, nu a fost citată niciodată și nici nu i-au fost aduse la cunoștință actele întocmite.

Țurcan Nina a solicitat recunoașterea procesului-verbal din 17.12.2013 cu privire la contravenție prevăzută de art. 263 alin.(1) Cod contravențional, nul; casarea integrală a Deciziei nr. 34 din 18.02.2014 a IFS, prin care a fost sancționată cu amendă în mărime de 35 u.c., cu încetarea procesului contravențional.

În ședința de judecată reprezentantul lui Țurcan Nina, avocatul Denis Ipatii, a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind expunerea asupra constituționalității art. 448 al Codului contravențional, anexînd în acest sens Cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, precum și textul Sesizării.

Agentul constator – ofițer principal de sector al SP-5 al IP Botanica, mun. Chișinău, Igor Cotilevici, a lăsat rezolvarea chestiunii abordate la aprecierea instanței.

Reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, Anastasia Cucereavii, a obiectat, indicînd că, art. 448 Cod contravențional, nu contrazice Constituției, nu încalcă drepturile procesuale ale persoanei atrase la răspunderea contravențională, și nu sunt careva temeiuri pentru admiterea cererii înaintate.

Audiind participanții la proces, controlînd materialele dosarului, analizînd motivele invocate întru susținerea cererii, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea avocatului Denis Ipatii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate. (2) Suspendarea procesului invocă suspendarea curgerii tuturor termenelor de procedură, precum și încetarea temporară a actelor procedurale, cu excepția celor de asigurare a acțiunii și a probelor. (3) Actele procedurale efectuate în timpul suspendării procesului nu au efect juridic.

În ședința de judecată s-a constatat că, reprezentantul contravenientului, Țurcan Nina, avocatul Denis Ipatii, a înaintat în instanța de judecată Cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, în care a motivat necesitatea sesizării Curții Constituționale.

Instanța de judecată reține că, pe data de 9 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, la sesizarea depusă de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, a pronunțat o hotărâre conform căreia:

în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Pînă la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se afla cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

Instanța de judecată conchide că, Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de către autorul - avocatul Denis Ipatii în interesele lui Țurcan Nina, corespunde prevederilor hotărârii sus-citate, din care motiv urmează a fi admisă.

În legătură cu prezentarea dosarului Curții Constituționale pentru examinarea Sesizării, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda procesul pe cauza.

În conformitate cu hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), art.art. 260 alin. (1) lit.e), 269-270 CPC, instanța de judecată

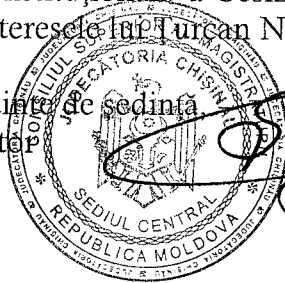
dispune:

A admite cerea reprezentantului lui Țurcan Nina, avocatul Denis Ipatii, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 448 din Cod contravențional.

A prezenta Curții Constituționale Sesizare privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 448 al Codului contravențional și dosarul nr. 5r-180/17 la contestația depusă de către Țurcan Nina asupra procesului-verbal cu privire la contravenție din 17.12.2013 și deciziei IFS mun. Chișinău DAF Botanica din data de 18.02.2014 privind aplicarea sancțiunii administrative.

A suspenda procesul pe cauza nr. 5r-180/17 pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a Sesizării depuse de către autorul - avocatul Denis Ipatii în interesele lui Țurcan Nina.

Președinte de sedință
Judecătorească

Dr. Ipatii

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu nr.28
Chișinău MD 2004
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume – **Țurcan**
2. Prenume – **Nina**
3. Adresa – **mun. Chișinău, bd. Traian 23/1 ap.475**
4. Numele și prenumele reprezentantului - **Ipatii Denis**
5. Ocupația reprezentantului – **Avocat**
6. Adresa reprezentantului – **mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 62, of.1**
7. Tel. reprezentantului- **079 89 87 88**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 448 al Codului de Contravențional al (în partea evidențiată):

”Contestația împotriva deciziei agentului constatatator asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447^l alin.(8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepției despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatatator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepției despăgubirii materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin.(1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatatator.

(6) În cazul prevăzut la alin.(2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin.(3), nu suspendă executarea deciziei agentului constatatator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.”

introdusă prin Legea nr. 208 din 17.11.2016 pentru modificarea și completarea Codului Contravențional al Republicii Moldova, prin prisma art.art. 4, 7, 8, 15, 16, 20, 21 26 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 17.12.2013 angajatul Inspectoratului de Poliție Botanica Cotilevici Igor în calitate de agent constator a întocmit în privința cet. Țurcan Nina un proces-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 263 alin.(1) al Codului Contravențional al RM, iar în urma constatării și întocmirii procesului-verbal, agentul constator a adoptat decizia de a remite conform competenței prevăzute de art.402 al Cod Contravențional al RM Inspectoratului Fiscal sectorul Botanica, mun. Chișinău cu recomandarea de aplicare a amenzii.

La data de 18.02.2014 Șeful adjunct al IFS Chișinău, șeful direcției Administrare Fiscală Botanica Viorica Caus examinând procesul verbal cu privire la contravenție a Decis de a aplica sancțiunea în baza art. 263 alin.1 al CC al RM față de Țurcan Nina amendă în mărime de 700 lei.

Despre existența procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei cu privire la aplicarea amenzii reclamanta a aflat abia în luna mai 2017 când executorul Judecătoresc a inițiat procedura executării silite a amenzii stabilite.

Țurcan Nina nefiind de acord atât cu procesul-verbal cu privire la contravenție cât cu decizia sub formă de amendă aplicată în privința ei, a depus o contestație contra acțiunilor și actelor agentului constator precum și contra decizie de sancționare, în corespundere cu prevederile art.448 al Codului Contravențional în Judecătoria Chișinău, sediu Central.

Astfel își întemeiază contravenienta contestația în baza prevederilor art.art. 5, 7, 8, 374, 375, 384, 385, 399, 402, 441, 445 și 448 al Codului de Contravențional al Republicii Moldova.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În opinia noastră, prevederile art.448 al Codului de Contravențional al (în partea evidențiată): ”Contestația împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copieii de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepției despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepției despăgubirii materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin.(1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.

(6) În cazul prevăzut la alin.(2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin.(3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.”

introduse prin Legea nr. 208 din 17.11.2016 pentru modificarea și completarea Codului Contravențional al Republicii Moldova, sunt neconstituționale și care prin urmare încalcă grav drepturile fundamentale ale reclamantei/contravenientei prin urmare solicităm Onoratei Curți verificarea constituționalității acestei norme prin prisma art.art. 4, 7, 8, 15, 16, 20, 21 26 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLAȚIE PERTINENTĂ

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 4

”Drepturile și libertățile omului”

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

”Constituția, Lege Supremă”

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

”Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale”

- (1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.
- (2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 15

”Universalitatea”

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

”Egalitatea”

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

”Accesul liber la justiție”

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

”Prezumpția nevinovăției”

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 26

”Dreptul la apărare”

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 53

”Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică”

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

”Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți”

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. CONVENȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (ROMA, 4.XI.1950)

Articolul 1

”Obligația de a respecta drepturile omului”

Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții.

Articolul 6

”Dreptul la un proces echitabil”

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în 10-11 măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

”Dreptul la un remediu efectiv”

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 17

”Interzicerea abuzului de drept”

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

3. **DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI** (*New York, 10.XII.1948*).

Articolul 8

Orice persoana are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce sînt recunoscute prin constituție sau lege.

Articolul 9

Nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar.

Articolul 10

Orice persoană are dreptul în deplină egalitate de a fi audiată în mod echitabil și public de către un tribunal independent și imparțial care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acușări în materie penală îndreptată împotriva sa.

Articolul 11

1. Orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

2. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nui constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decît aceea care era aplicabilă în momentul cînd a fost săvîrșit actul cu caracter penal.

Articolul 30

Nici o dispoziție a prezentei Declarații nu poate fi interpretată ca implicînd pentru vreun stat, grupare sau persoană dreptul de a se deda la vreo activitate sau de a săvîrși vreun act îndreptat spre desființarea unor drepturi sau libertăți enunțate în prezenta Declarație.

4. **CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA**

(*Legea nr.218 din 24.10.2008*)

Articolul 2

”Scopul legii contravenționale”

Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvîrșirii de noi contravenții.

Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decît în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise

(3) Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Articolul 6

"Principiul egalității în fața legii"

(1) Persoanele care au săvârșit contravenții sînt egale în fața legii și a autorităților publice și sînt supuse răspunderii contravenționale fără deosebire de rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, apartenență politică, avere, origine socială sau de orice altă situație.

Articolul 7

"Principiul dreptății"

Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Articolul 16

"Răspunderea contravențională a persoanei fizice"

(1) Este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani.

Articolul 34

"Amenda"

(1) Amenda este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei.

...

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

...

d) arest contravențional, calculîndu-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

...

(8) Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Articolul 374

"Procesul contravențional"

(2) Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, avînd ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvîrșirea contravenției.

...

(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Articolul 375

"Prezumția de nevinovăție"

(1) Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

(3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Articolul 378

"Dreptul la apărare"

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

Articolul 381

"Accesul liber la justiție"

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care să acționeze în conformitate cu prezentul cod.

(3) Reprezentantul autorității competentă să soluționeze cauza contravențională nu poate participa la examinarea cauzei dacă are, direct sau indirect, un interes care i-ar putea afecta imparțialitatea.

(4) Autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovătesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Articolul 384

"Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional"

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

a) la apărare;

...

j) să formuleze cereri;

k) să conteste decizia asupra cauzei;

l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;

...

o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constatator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;

p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;

- r) să fie informat de agentul constatator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;

...
(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

Articolul 441

”Temeiurile de încetare a procesului contravențional”

(1) Procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care:

- a) nu există faptul contravenției;
- b) se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 alin.(3), art.4 alin.(3), art.20–31;
- c) persoana presupusă a fi făptuitor a decedat, cu excepția cazului de reabilitare a acesteia;
- d) pentru același fapt și privitor la aceeași persoană există o decizie/hotărâre definitivă;
- e) pentru același fapt este pornită urmărire penală;
- f) nu este identificat făptuitorul, iar termenul prescripției tragerii la răspundere contravențională a expirat;
- g) fapta a fost constatată în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător și nu reprezintă încălcare gravă sau foarte gravă în sensul Legii nr.131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(2) Încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

Articolul 443

”Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție”

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:

- a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;
- b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;
- c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;
- d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;
- e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;
- f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;
- g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei;
- h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii.

(2) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este un minor, în procesul-verbal se va consemna și numele, prenumele, domiciliul părinților sau ale altor reprezentanți legali.

(3) În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau victima nu cunoaște limba procesului-verbal, se asigură asistența unui interpret/traducător, datele lui consemnându-se în procesul-verbal.

(4) În procesul-verbal se individualizează corpurile delictive (se descriu forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor), indicându-se datele proprietarului și, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor.

(5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și de victimă când există. În cazul în care constatarea contravenției este de competența unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de către președintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorității membrilor prezenți la ședința în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către președintele acestei ședințe și se semnează de către toți membrii prezenți la ședință.

(6) Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia.

(7) În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

(8) În cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constatator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional. În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul și numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția.

(9) Partea rezolutivă a procesului-verbal cuprinde decizia agentului constatator de sancționare, de încetare a procesului contravențional sau de remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, ori în instanța de judecată, cu recomandarea, în toate cazurile, dacă consideră necesar, privind sancționarea sau privind încetarea procesului, indicându-se și termenul de contestare în instanța de judecată.

(10) Dacă norma contravențională prevede aplicarea punctelor de penalizare sau dacă contravenția imputată prevede acumularea a 15 puncte de penalizare, partea rezolutivă a procesului-verbal va conține și mențiunea respectivă.

(11) În cazul deciziei de sancționare, partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde și date privind informarea persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 72 de ore de la stabilirea ei. În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constatator, procesul-verbal cu privire la contravenție constituie actul de decizie asupra cauzei contravenționale. Faptul recunoașterii contravenției și al acceptării sancțiunii stabilite de către agentul constatator se consemnează în procesul-verbal cu privire la contravenție.

(12) În cazul deciziei de remitere a cauzei contravenționale spre examinare funcționarului abilitat din cadrul autorității din care face parte agentul constatator sau în instanța de judecată, agentul constatator transmite după competență procesul-verbal și materialele cauzei contravenționale.

(13) Copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și victimei la cerere. În cazul procesului-verbal încheiat în absența persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art.382 alin.(6).

(14) În cazul prevăzut la art.16 alin.(2), agentul constatator expediază materialele cauzei contravenționale autorității publice locale pentru problemele minorilor și, după caz, poate solicita, prin demers, instanței de judecată aplicarea față de minor a măsurii de constrângere cu caracter educativ conform prevederilor art.104 din Codul penal.

Articolul 445

"Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție"

Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și faptelor indicate la art.443 are ca efect nulitatea acestuia.

Articolul 448

"Contestația împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale"

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin.(1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.

(6) În cazul prevăzut la alin.(2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin.(3), nu suspendă executarea deciziei agentului constatator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

Articolul 458

"Problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărîrii contravenționale"

(1) Examinînd cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine:

- a) caracterul veridic al contravenției imputate;
- b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei;
- c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional;
- d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante;
- e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale;
- f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

...

Articolul 461

"Încetarea procesului contravențional în ședința de judecată"

În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 și 445, instanța încetează procesul contravențional.

ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

Onorată Curte, prin prisma legislației pertinente sus expuse, noi considerăm că normele supuse verificării constituționalității sunt contrare principiilor fundamentale statuate în Constituția Republicii Moldova, iar nemișlocit operarea modificărilor la Codul Contravențional prin Legea nr. 208 din 17.11.2016 pentru modificarea și completarea Codului Contravențional prin care a fost introdus la art.448 al Codului de Executare al RM un nou conținut prin care contravenientul poate contesta doar decizia agentului constatator dar nu și procesul verbal cu privire la contravenție, este o lege care suprimă și diminuează drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Astfel atragem atenția la faptul că suntem de acord că prevederile art.54 alin.(2) al Constituției îndreptătesc statul să adopte măsuri restrictive în ceea ce privește exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți atunci când sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției, astfel considerăm că anume conducându-se de aceste considerente și în vederea limitării numărului unor procese de judecată "inutile" în viziunea legislatorului, acesta a exclus prevederea legală ce permitea contravenientului de a contesta și procesul-verbal la contravenție și de a înlocui nulitatea acestuia.

Dar în același timp legislatorul a omis că statul este impus și obligat, ca aceste restricții să fie necesare, rezonabile și aplicate în maximă concordanță cu necesitate respectării drepturilor fundamentale ale omului și cetățeanului.

Astfel în cazul nostru prin modificările operate la Codul de Contravențional (în partea supusă verificării) legislatorul a introdus prevederi arbitrare care suprimă drepturile omului, precum și aceste modificări sunt în disconcordanță directă cu Constituția RM.

Și anume prin Constituția RM și alte acte internaționale cu privire la drepturile fundamentale, garantează fiecărui om dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime precum și dreptul la apărare și acces la justiție, dar în condițiile în care au fost operate modificările a cărei verificare se solicită prin prezenta, persoana efectiv este lipsită de dreptul de a contesta acțiunile ilicite ale agentului constatator prin ce se încalcă flagrant dreptul la apărare, or, în cazul în care contravenientul contestă doar procesul-verbal cu privire la contravenție – cauza s-a va fi refuzată spre examinare căci potrivit prevederilor art.448 al Codului Contravențional, persoana poate contesta doar decizia agentului constatator, în viziunea noastră un lucru total inadmisibil și contrar principiilor statuate în Constituția RM, dar în același timp instanța de judecată din oficiu, în corespundere cu prevederile art. 461 al Codului Contravențional, poate constata nulitatea procesului verbal și înceta procesul.

Totodată de remarcat că modificările operate și supuse verificării defapt aduc și o incertitudine legislativă căci potrivit drepturilor contravenientului expres prevăzute la art.384 al Codului Contravențional *acesta are dreptul la apărare și să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărîrea judecătorească*, dar efectiv acesta nu poate contesta decât decizia agentului contestator. În același timp conform art.445 al Codului Contravențional deasemeni este expres menționat că *"Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și faptelor indicate la art.443 are ca efect nulitatea acestuia"* dar datorită modificărilor operate persoana nu poate invoca nulitatea procesului verbal deși evident este faptul că respectivul drept de contestare face parte din drepturile garantate cu privire la apărare și la un proces echitabil prin prisma art.6 alin.1 al CEDO, or prin prisma jurisprudenței relevante CEDO (ex. Ziliberg contra Moldovei/ Cererea nr. 61821/00/Hotărîre 01.02.2005) în nenumărate rânduri a confirmat că astfel de acțiuni au "caracter penal" și au atenționat că, chiar dacă în cazul în care persoanelor le sunt incriminate acțiuni care nu sunt incluse în legea penală a țării dar acestea sunt incluse în legea

contravențională, acest fapt nu poate leza dreptul părții la un proces în sensul art.6 al Convenției, or, Reglementările dreptului intern al statului reclamat au o valoare relativă (vezi *Kadubec c. Slovaciei*, hotărâre din 2 septembrie 1998, Rapoarte 1998-VI, § 51) căci într-un final pentru neplata amenzii stabilite aceasta poate fi înlocuită cu arest contravențional, prin urmare persoana la examinarea cauzei sale, chiar dacă aceasta formal este de "natură mai ușoară decât cea penală" urmează să beneficieze efectiv de toate drepturile garantate în art.6 al Convenției, dar datorită modificărilor operate la Codul Contravențional, la momentul de față contravenientul este lipsit de dreptul de a contesta actele și acțiunile agentului constatator, prin urmare constatăm că prin norma supusă verificării legislatorul a introdus restricții total nejustificate drepturilor și libertăților fundamentale, iar în special această ingerință în drepturile contravenientului survine în momentul în care agentul constatator doar întocmește procesul verbal și îl trimite spre examinare și/sau aplicare a decizie conform competenței altui organ, or, în special în acest caz este observabilă imposibilitatea de a beneficia efectiv de dreptul la obiecții, plângeri, apărare și contestații împotriva acțiunilor ilicite ale agentului constatator de către contravenient până la momentul aplicării deciziei de sancționare/nesancționare de către organul competent, precum și observabilă este această ingerință în drepturile fundamentale ale contravenientului în cazul în care procesul contravențional încetează din diferite motive prevăzute de legislație (prescriere a termenului, împăcare, deces al contravenientului etc.) fără aplicare a unei decizii de aplicare a sancțiunii, or, de fact-o în astfel de circumstanțe contravenientul este de acord cu decizia adoptată (acestuiia efectiv nu i s-a aplicat nici o pedeapsă) dar poate nu fi de acord cu conținutul procesului verbal cu privire la contravenție, care va rămîne un act valabil și care poate produce efecte eventual într-o acțiune separată către acesta din partea părții vătămate cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin contravenție, folosită ca probă într-o altă acțiune și alte cazuri.

Astfel constatăm cu certitudine că procesul-verbal cu privire la contravenție nu poate fi privit ca pe un act "preparatoriu" care nu poate fi contestat căci nu produce efecte, or, acesta este un act statal care constată anumite circumstanțe, și evident că produce efecte, prin urmare în vederea garantării unui proces legal contravenientului acesta are dreptul de a "acționa prompt și legal" în vederea contracărării abuzurilor admise față de el, chiar dacă acestea au fost admise de către "stat" – prin contestarea acțiunilor și actelor agentului constatator.

Totodată un alt aspect ce confirmă necosntituționalitatea modificărilor operate la art.448, prin limitarea dreptului de a contesta procesul-verbal cu privire la contravenție vine și în situația în care agentul constatator întocmește procesul verbal cu privire la contravenție iar examinare și aplicarea sancțiunii prin decizie o remite unui alt organ competenet (art.art. 400 – 424 al CC al RM), astfel în acest caz "organul competent" în examinare și aplicare a decizie chiar dacă vede că la întocmirea procesului-verbal au fost admise grave încălcări care duc la nulitatea inevitabilă ale acestuia, dar efectiv nu poate face nimic, căci potrivit prevederilor legale declararea nulității și încetarea procesului verbal poate fi efectuată doar de către instanța de judecată în corespundere cu prevederile art.461 al CC – astfel evident este faptul că în această cauza "organul competent" nu poate face altceva decât să adopte o hotărîre ilegală din start și cunoscînd cu certitudine că decizia adoptată este în contradicție directă cu drepturile și libertățile fundamentale. Iar în această situație contravenientul deși vede că de la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție față de el au fost admise grave încălcări, acesta efectiv nu poate nicicum reacționa pînă la adoptarea deciziei de sancționare a "organului competent" ca ulterior să conteste "formal" această decizie de sancționare și abia în instanța de judecată să invoce încălcările admise față de el de către agentul constatator precum și nulitatea procesului verbal.

Astfel, avînd în vedere cele sus menționate și în special neconcordanța prevederilor supuse verificării, cu drepturile și libertățile fundamentale proclamate în Constituția Republicii Moldova, constatăm cu certitudine că că Înalta Curte urmează a fi sesizată pentru soluționarea excepției de necosntituționalitate a respectivelor norme.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza argumentelor expuse solicităm Înaltei Curți recunoașterea neconstituționalității prevederilor art. 448 al Codului de Contravențional al (în partea evidențiată):

”Contestația împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale

(1) *Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹ alin.(8).*

(2) *În cazul omiterii termenului prevăzut la alin.(1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.*

(3) *Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a perceperii despăgubirii materiale.*

(4) *Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.*

(5) *Contestația depusă conform alin.(1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constatator.*

(6) *În cazul prevăzut la alin.(2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.*

(7) *Depunerea contestației peste termen, conform alin.(3), nu suspendă executarea deciziei agentului constatator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.*

(8) *Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.”*

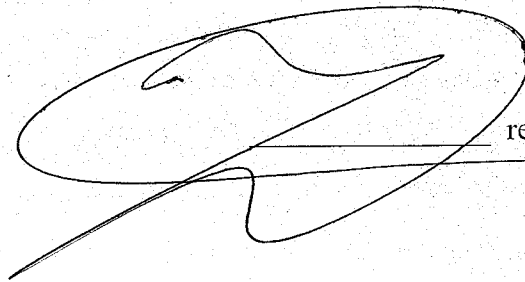
introdusă prin Legea nr. 208 din 17.11.2016 pentru modificarea și completarea Codului Contravențional al Republicii Moldova.

VI – LISTA DOCUMENTELOR

Toate actele ce confirmă cele indicate în prezenta Sesizare sunt anexate la materialele cauzei contravenționale nr. 12-5r-42959-21062017, aflate în gestiunea judecătorului Garștea-Bria Svetlana, judecător în Judecătoria Chișinău, sediu Central.

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Municipiul Chișinău
10 noiembrie 2017

reprezentant/avocat Ipatii Denis